

NBP

Narodowy Bank Polski

Kwiecień 2014 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Kwiecień 2014 r.

Przegląd Spraw Europejskich

Wydział Integracji Europejskiej Departamentu Zagranicznego
we współpracy z Departamentem Systemu Finansowego
Warszawa, 2014 r.

Spis treści

1. Komisja Europejska	3
1.1. Nowe przepisy wizowe	3
1.2. Raport Grupy Zadaniowej ds. Wsparcia Technicznego dla Cypru	3
1.3. Raport na temat wprowadzenia euro na Łotwie	4
1.4. Powołanie Grupy Wsparcia dla Ukrainy	4
1.5. Pomoc finansowa dla Ukrainy	5
2. Rada Unii Europejskiej	6
2.1. Nieformalne posiedzenie Rady ECOFIN (1–2 kwietnia)	6
3. Parlament Europejski	7
3.1. Ograniczenie opłat interchange	7
3.2. Zniesienie opłat za roaming	7
3.3. Likwidacja ceł na import z Ukrainy	7
3.4. Przyjęcie przepisów zwiększających ochronę konsumentów na rynku usług finansowych	8
3.5. Głosowanie w sprawie aktów prawnych dotyczących unii bankowej	8
4. Europejski Bank Centralny	10
4.1. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej	10
4.2. Postępy we wdrażaniu jednolitego mechanizmu nadzorczego	10
4.3. Informacje dotyczące opinii EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych	11
5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	12
5.1. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru dotyczący czynników ryzyka dla systemu finansowego UE	12
5.2. Scenariusz szokowy do testu warunków skrajnych sektora bankowego	12
6. Inne	14
6.1. Propozycja Polski w sprawie utworzenia unii energetycznej	14
6.2. Sprawozdanie z czwartego przeglądu II programu dostosowań gospodarczych dla Grecji	14
6.3. Raport z jedenastego przeglądu programu dostosowań gospodarczych dla Portugalii	15
Zapowiedzi wydarzeń w maju	16
Autorzy	17

1. Komisja Europejska

1.1. Nowe przepisy wizowe

Dnia 1 kwietnia KE zaproponowała wprowadzenie pakietu [zmian](#) w przepisach wizowych. KE prognozuje, że nowe przepisy przyczyniłyby się do powstania w ciągu pięciu lat 1,3 mln miejsc pracy w branży turystycznej i w powiązanych z nią sektorach, tj. gastronomii oraz w transporcie. Pakiet przewiduje m.in.:

- skrócenie czasu na rozpatrzenie wniosku wizowego i wydanie decyzji – z 15 do 10 dni;
- możliwość składania wniosków wizowych w konsulatach innych państw UE, w sytuacji gdy w danym państwie trzecim nie ma placówki dyplomatycznej;
- uproszczony formularz wniosku;
- możliwość składania wniosków *online*;
- wprowadzenie tzw. wizy objazdowej upoważniającej do przebywania w strefie Schengen do 1 roku.

Oczekuje się, że pakiet zmian KE zostanie przyjęty przez Radę UE i Parlament Europejski najwcześniej w 2015 r.

1.2. Raport Grupy Zadaniowej ds. Wsparcia Technicznego dla Cypru

Dnia 2 kwietnia Grupa Zadaniowa ds. Wsparcia Technicznego dla Cypru opublikowała pierwszy [raport kwartalny](#) z działalności. Grupa została powołana przez KE w marcu 2013 r. Składa się z urzędników KE oraz ekspertów państw członkowskich. Jej głównym zadaniem jest pomoc władzom cypryjskim w realizacji reform przewidzianych w programie dostosowań gospodarczych. Reformy mają na celu zwiększenie konkurencyjności, zapewnienie zatrudnienia i stymulację wzrostu gospodarczego.

Wyżej wymieniony raport obejmuje okres od września do grudnia 2013 r. Zaprezentowano w nim metody współpracy z władzami cypryjskimi w zakresie projektowania wydatków pochodzących z funduszy europejskich. Omówiono także postępy we wdrażaniu reform strukturalnych w sześciu obszarach, w których wsparcie techniczne okazało się szczególnie intensywne, tj.: w budżecie i zarządzaniu finansami publicznymi, reformie podatkowej, systemie opieki społecznej, służbie zdrowia oraz sektorze energetycznym. Pomoc techniczna udzielona władzom cypryjskim została sfinansowana z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

1.3. Raport na temat wprowadzenia euro na Łotwie

Dnia 8 kwietnia KE opublikowała [raport](#) podsumowujący proces wprowadzenia euro na Łotwie. Wymiana walut nastąpiła 1 stycznia 2014 r. z wykorzystaniem scenariusza *Big Bang* (tj. euro znalazło się jednocześnie w obiegu bezgotówkowym i gotówkowym). Jak zaznaczono w raporcie dwutygodniowy okres jednoczesnego funkcjonowania w obrocie gotówkowym łata i euro – jako prawnych środków płatniczych – wystarczył, aby stopniowo wycofać jednostki dotychczasowej waluty krajowej. W opinii KE przygotowania do wprowadzenia euro oraz samo przejście na nową walutę przebiegały sprawnie i efektywnie. Podobnego zdania byli Łotysze (oceniło tak 79% badanych).

Na potrzeby wymiany centralny bank Łotwy przygotował 400 mln sztuk monet euro oraz 110 mln sztuk banknotów euro o różnych nominałach¹. Łączna wartość banknotów i monet euro dostarczona łotewskiemu społeczeństwu do 1 stycznia 2014 r. wynosiła 283,2 mln EUR. Podstawowymi kanałami dystrybucji banknotów i monet euro na Łotwie były podmioty sektora bankowego, bankomaty, urzędy pocztowe oraz detaliści. Gotówka euro została z odpowiednio dużym wyprzedzeniem dostarczona bankom komercyjnym, sprzedawcom detalicznym oraz społeczeństwu, co pozytywnie wpłynęło na sprawne realizowanie transakcji już w pierwszych dniach wymiany. Z badań KE wynika, że już 2 stycznia 2014 r. 94% ankietowanych otrzymało resztę wyłącznie w euro.

Aby ułatwić obywatelom zaznajomienie się z nową walutą i porównywanie cen, Łotwa wprowadziła – od 1 października 2013 r. do 30 czerwca 2014 r. – obowiązek podwójnego podawania cen w łatach i w euro. Podpisane zostało również specjalne porozumienie z przedsiębiorstwami i detalistami dotyczące przestrzegania najważniejszych zasad związanych z wprowadzeniem wspólnej waluty („*Fair Euro Introducer*” Memorandum). Jego celem było zapobieżenie wykorzystywania zamiany waluty do stosowania nieuczciwych praktyk.

1.4. Powołanie Grupy Wsparcia dla Ukrainy

Dnia 9 kwietnia KE [powołała](#) Grupę Wsparcia dla Ukrainy. Zadaniem jej będzie wspieranie Ukrainy w przeprowadzeniu reform politycznych i gospodarczych. Działania Grupy mają zwiększyć pomoc ekspercką państw członkowskich oraz zapewnić lepszą współpracę z międzynarodowymi instytucjami finansowymi. W horyzoncie krótkoterminowym (do końca 2014 r.) Grupa – we współpracy z władzami Ukrainy – określi zakres pomocy technicznej państw członkowskich, zmierzającej do ustabilizowania sytuacji finansowej, gospodarczej i politycznej na

---

¹ Produkcja monet euro z łotewską stroną narodową została zlecona niemieckiej mennicy zlokalizowanej w Stuttgarcie, natomiast banknoty euro zostały wypożyczone z zapasu niemieckiego banku centralnego.

Ukrainie. Natomiast w horyzoncie średniookresowym (począwszy od 2015 r.) Grupa, na podstawie wspólnie wypracowanego dokumentu programowego „Europejski plan na rzecz reform”, będzie wspierała Ukrainę w jej pracach nad przygotowaniem i wdrożeniem kompleksowych programów reform.

Prace Grupy będzie koordynował Štefan Füle, komisarz UE ds. rozszerzenia i europejskiej polityki sąsiedztwa, a na jej szefa został powołany Peter Balas, wicedyrektor generalny KE ds. handlu. W skład Grupy wejdzie 30 urzędników KE, a także zatrudnieni na umowach czasowych eksperci i specjaliści doradcy unijni.

1.5. Pomoc finansowa dla Ukrainy

Dnia 28 kwietnia KE podpisała [memorandum](#) o przyznaniu dodatkowego 1 mld EUR pomocy makrofinansowej dla Ukrainy. Jest to część pakietu pomocowego dla Ukrainy o wartości ponad 11 mld EUR, który został ogłoszony 5 marca 2014 r. przez KE, a następnie przyjęty na nadzwyczajnym posiedzeniu szefów państw i rządów UE (6 marca br.) i zatwierdzony formalnie 14 kwietnia przez ministrów spraw zagranicznych państw UE. Celem inicjatywy jest udzielenie Ukrainie gospodarczego i finansowego wsparcia w obliczu stojących przed nią wyzwań, w tym pogarszającego się bilansu płatniczego i sytuacji fiskalnej. Powyższa decyzja oznacza, że całkowita wartość pomocy makrofinansowej dla Ukrainy wyniesie 1,6 mld EUR i udzielona zostanie w formie pożyczek średniookresowych z budżetu UE (w kwotę tę została wliczona pomoc makrofinansowa w wysokości 610 mln EUR z dotychczas nieuruchomionego programu pomocowego dla Ukrainy z roku 2010).

Dnia 29 kwietnia KE przyjęła [pakiet](#) pomocy dla Ukrainy na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, reform demokratycznych oraz rozwoju społeczno-gospodarczego o wartości 365 mln EUR. Pakiet ma charakter warunkowy, ponieważ jest uzależniony od postępu reform dokonywanych przez władze Ukrainy w takich obszarach jak: walka z korupcją, administracja publiczna, prawo wyborcze i sądownictwo. Przyjęty pakiet, będący częścią ww. pakietu pomocowego dla Ukrainy, przewiduje dwa rodzaje działań. Pierwsze z nich, tzw. *State Building Contract*, obejmuje krótkoterminową pomoc finansową o wartości 355 mln EUR na wsparcie procesu transformacji. Oczekuje się, że pierwsze wypłaty na ten cel – o wartości 250 mln EUR – zostaną zrealizowane wkrótce po podpisaniu stosownego porozumienia finansowego między KE i rządem Ukrainy. Natomiast drugi rodzaj działania, tzw. *Support to Civil Society*, to pomoc – o wartości 10 mln EUR – na rzecz wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego na Ukrainie, promowania demokratycznych reform i rozwoju społeczno-gospodarczego.

2. Rada Unii Europejskiej

2.1. Nieformalne posiedzenie Rady ECOFIN (1–2 kwietnia)

- Unia bankowa

Podczas posiedzenia Rady ECOFIN [omówiono](#) obecny stan prac nad wdrożeniem jednolitego mechanizmu nadzorczego (*Single Supervisory Mechanism, SSM*) na podstawie informacji przedstawionych przez przewodniczącą Rady ds. Nadzoru SSM, Danièle Nouy. Wynika z nich, że EBC pracuje obecnie nad przeprowadzeniem drugiej fazy oceny jakości aktywów (*Asset Quality Review, AQR*), tj. inspekcji w bankach (*on-site inspections*), która ma potrwać do sierpnia br. Ocena jakości aktywów banków ma zakończyć się w październiku i zostać opublikowana wraz z wynikami testu warunków skrajnych przeprowadzanego przez EBC we współpracy z EBA. Szczegółowa metodologia i założenia testu warunków skrajnych zostały opublikowane pod koniec kwietnia (szerzej w pkt 5.2).

Dodatkowo debatowano nad postępowaniem prac nad jednolitym mechanizmem restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Mechanism, SRM*) oraz omówiono osiągnięty w marcu br. – w ramach trilogu politycznego – kompromis w sprawie rozporządzenia ustanawiającego SRM.

- Reforma sektora bankowego

Podczas obrad wymieniono poglądy na temat proponowanych aktów legislacyjnych, których celem jest reforma struktury sektora bankowego w UE. W dyskusji wziął udział także Erkki Liikanen, przewodniczący grupy wysokiego szczebla ds. reformy struktury sektora bankowego w UE. Prace legislacyjne nad reformą rozpoczną się jeszcze w trakcie prezydencji greckiej i będą kontynuowane przez prezydencję włoską.

3. Parlament Europejski

3.1. Ograniczenie opłat interchange

Dnia 3 kwietnia PE przyjął [projekt](#) zmian w przepisach wspólnotowych odnoszących się do opłaty interchange. Jest ona pobierana przez banki od sprzedawców za każdą transakcję dokonaną przy użyciu karty płatniczej. Z danych KE wynika, że z tytułu naliczania ww. opłaty sprzedawcy ponoszą roczny koszt w wysokości ponad 10 mln EUR. Zgodnie z przyjętymi przez PE przepisami wysokość opłaty interchange nie może stanowić więcej niż 0,3% wartości transakcji dokonywanej przy użyciu karty kredytowej i nie może przewyższać 0,2% wartości transakcji dokonywanej przy użyciu karty debetowej lub 7 eurocentów (w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa). Jednocześnie PE przyjął projekt dotyczący zwiększenia bezpieczeństwa transakcji płatniczych realizowanych przy użyciu internetu, w tym m.in. przepisy dotyczące płatności nieautoryzowanych (będą one refundowane w ciągu 24 godzin) oraz odpowiedzialności finansowej właściciela zagubionej albo skradzionej karty płatniczej w przypadku dokonania nią transakcji przez osoby trzecie (maksymalnie 50 EUR).

3.2. Zniesienie opłat za roaming

Dnia 3 kwietnia PE zdecydował o całkowitym zniesieniu opłat za [roaming](#) w UE, począwszy od 15 grudnia 2015 r. Ponadto europosłowie ograniczyli listę wyjątków zaproponowanych przez KE, które ograniczały lub blokowały dostęp do internetu, oraz uznali, że dostarczanie usług internetowych powinno opierać się na zasadzie neutralności sieci („*net neutrality*”). Powyższa zasada ma zagwarantować, że cały ruch internetowy – niezależnie od nadawcy, odbiorcy, rodzaju, treści, urządzenia, usługi lub aplikacji – będzie traktowany w jednolity sposób i pozostanie wolny od dyskryminacji, ograniczeń czy zakłóceń. Oczekuje się, że w drugiej połowie 2014 r. nowe przepisy będą przedmiotem negocjacji między KE, Radą UE oraz PE.

3.3. Likwidacja ceł na import z Ukrainy

Dnia 3 kwietnia PE [poparł](#) likwidację ceł na import określonych towarów z Ukrainy. W rezultacie około 98% ceł uiszczanych przez ukraińskich producentów żelaza, stali, produktów rolnych oraz maszyn zostanie zniesionych. Nowe przepisy mają charakter jednostronny i będą obowiązywać od maja 2014 r. Ich głównym celem jest wsparcie gospodarki Ukrainy i zapewnienie ukraińskim przedsiębiorcom oszczędności szacowanych na blisko 500 mln EUR rocznie. Rozporządzenie w powyższej sprawie, podpisane przez PE 16 kwietnia, wejdzie w życie w maju br. i będzie obowiązywać do czasu podpisania przez Ukrainę całości umowy stowarzyszeniowej, tj. najpóźniej do 1 listopada br.

3.4. Przyjęcie przepisów zwiększających ochronę konsumentów na rynku usług finansowych

Na sesji plenarnej 15 kwietnia PE przyjął pakiet przepisów mających zwiększyć bezpieczeństwo i przejrzystość oraz polepszyć przepływ informacji na rynku usług finansowych w UE. W skład pakietu wchodzi: [rozporządzenie](#) Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie dokumentów o produktach inwestycyjnych, które zawierają kluczowe informacje (*packaged retail and insurance-based investment products*, PRIIPs), oraz [zmieniona dyrektywa](#) Parlamentu Europejskiego i Rady UE w sprawie koordynacji przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odnoszących się do przedsiębiorstw zbiorowego inwestowania w zbywalne papiery wartościowe UCITS (*undertakings for the collective investment in transferable securities*) w zakresie funkcji depozytariusza, polityki wynagrodzeń i sankcji.

Wyżej wymienione rozporządzenie ma zagwarantować konsumentom przystępne informacje na temat produktów inwestycyjnych. Zgodnie z przepisami rozporządzenia informacje te – zawarte w maksymalnie trzystronicowym „dokumencie zawierającym kluczowe informacje” (*Key Information Document*, KID) – mają być sformułowane w sposób jasny i przystępny, umożliwiając porównywanie poszczególnych produktów. Dokument ma obejmować dane na temat m.in. głównych cech produktu, ryzyka i kosztów związanych z inwestycją w ten produkt, a najistotniejsze informacje sporządzane będą z wykorzystaniem wspólnych standardów określających ich strukturę, treść i prezentację.

Celem zmienionej dyrektywy w sprawie UCITS jest aktualizacja przepisów [dyrektywy z 2009 r.](#), uchwalonej po doświadczeniach wynikających z globalnego kryzysu finansowego. Zmiany mają zachować gwarancje bezpieczeństwa inwestorów oraz integralności rynku, a w szczególności utrzymać wiarygodność UCITS poprzez określenie w całej UE – przejrzyste i w jednolity sposób – obowiązków oraz zakresu odpowiedzialności depozytariusza (podmiotu przechowującego aktywa).

3.5. Głosowanie w sprawie aktów prawnych dotyczących unii bankowej

Na sesji plenarnej 15 kwietnia PE zatwierdził trzy niżej wymienione akty prawne ustanawiające priorytetowe elementy architektury unii bankowej:

- **dyrektywa w sprawie restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (BRRD)** – zawarte w niej przepisy określają zasady restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych (*resolution*) w UE, które borykają się z trudnościami finansowymi; zasady utrzymywania przez nie funkcji spełnianych wobec gospodarki realnej oraz zasady podziału kosztów i strat między akcjonariuszy, wierzycieli i niezabezpieczonych deponentów tych banków. Dyrektywa zakłada powstanie sieci krajowych funduszy *resolution*, finansowanych ze składek sektora

bankowego. Istotny dla tej dyrektywy instrument umorzenia lub konwersji długu (*bail-in*) określa kolejność przypisywania strat i umarzania roszczeń (zacznie funkcjonować od 1 stycznia 2016 r.);

- **rozporządzenie ustanawiające jednolity mechanizm restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (SRM)** – utworzony mechanizm stanowi drugi filar unii bankowej, który ma gwarantować, że w sytuacji gdy bank podlegający jednolitemu mechanizmowi nadzorczemu, będzie miał poważne trudności finansowe, będą podejmowane względem niego środki zaradcze, przy minimalnych kosztach dla podatników i realnej gospodarki. W tym celu rozporządzenie ustanawia centralny organ decyzyjny do spraw restrukturyzacji banków, Jednolitą Radę ds. Restrukturyzacji i Uporządkowanej Likwidacji (*Single Resolution Board, SRB*) oraz jednolity bankowy fundusz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji (*Single Resolution Fund, SRF*)²;
- **zmieniona dyrektywa w sprawie systemów gwarancji depozytów (DGSD)** – przepisy nowej dyrektywy mają zwiększyć ochronę oszczędności deponentów poprzez m.in.: uproszczenie i harmonizację ustaleń dotyczących gwarancji i wypłaty środków; skrócenie (do 2024 r.) terminu wypłaty dla deponentów z obecnych 20 do 7 dni roboczych; wprowadzenie mechanizmów finansowania *ex ante* krajowych systemów gwarancji depozytów; lepszy dostęp deponentów do informacji na temat ochrony ich depozytów; zaciąganie pożyczek między systemami gwarancji depozytów na zasadzie dobrowolności.

Wyżej wymienione akty wejdą w życie po zatwierdzeniu przez Radę UE oraz opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym UE. Państwa członkowskie mają czas do 1 stycznia 2015 r. na wprowadzenie ich do prawa krajowego (z wyjątkiem niektórych przepisów, w tym m.in. zapisów o instrumencie *bail-in*, które zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2016 r.).

---

² Szczegółowe przepisy dotyczące przekazywania i uwspólniania krajowych składek na rzecz SRF zostały ujęte w umowie międzyrządowej (*Intergovernmental Agreement, IGA*), która jest w trakcie rewizji prawno-lingwistycznej i ma zostać podpisana w maju br.

4. Europejski Bank Centralny

4.1. Decyzje w sprawie polityki pieniężnej

Dnia 3 kwietnia Rada Prezesów EBC [postanowiła](#), że główne stopy procentowe pozostaną na niezmiennym poziomie (stopa podstawowych operacji refinansujących: 0,25%; stopa kredytu w banku centralnym: 0,75%; stopa depozytu w banku centralnym na koniec dnia: 0,00%).

[Napływające informacje](#) potwierdzają, że oczekiwania dotyczące inflacji w strefie euro – w okresie od średniego do długiego – wciąż są silnie zakotwiczone na poziomie zgodnym z celem Rady Prezesów, by utrzymać inflację poniżej, ale blisko 2%. Rada Prezesów jest zdecydowana utrzymać wysoki stopień akomodacyjności polityki pieniężnej oraz w razie potrzeby szybko podjąć kolejne działania. W związku z tym nie wyklucza dalszego poluzowania polityki pieniężnej i zdecydowanie potwierdza, że nadal oczekuje utrzymania podstawowych stóp procentowych EBC na poziomie obecnym lub niższym przez dłuższy czas. Rada postanowiła także, że w celu skutecznego przeciwdziałania zbytniemu przedłużaniu się niskiej inflacji, wykorzysta narzędzia niekonwencjonalne.

4.2. Postępy we wdrażaniu jednolitego mechanizmu nadzorczego

Dnia 25 kwietnia EBC opublikował [rozporządzenie ramowe](#) określające zasady funkcjonowania jednolitego mechanizmu nadzorczego po przejęciu nadzoru nad bankami w strefie euro przez EBC (listopad 2014 r.). W rozporządzeniu uwzględniono uwagi zgłoszone przez interesariuszy podczas konsultacji publicznych prowadzonych przez EBC między 7 lutego a 7 marca br., a ich podsumowanie zostało zawarte w [specjalnym raporcie EBC](#).

Rozporządzenie ustanawia przepisy, które definiują m.in. współpracę i wymianę informacji między EBC a właściwymi organami krajowymi; procedury dotyczące funkcjonowanie współpracy w rozumieniu rozporządzenia w sprawie SSM; reżim językowy w stosunkach między EBC a właściwymi organami krajowymi.

Dnia 29 kwietnia EBC opublikował kolejną [notę informacyjną](#) o postępach w przeprowadzaniu kompleksowej oceny banków (*comprehensive assessment*). Dokument podsumowuje: postępy poczynione w badaniu jakości aktywów banków (*asset quality review*, AQR), [opublikowane](#) przez EBA scenariusze i aspekty metodologiczne testu warunków skrajnych, dostępne środki zaradcze w przypadku wykrycia braków kapitałowych w badanych bankach, oraz planowane dalsze etapy badania.

4.3. Informacje dotyczące opinii EBC na temat projektów krajowych i unijnych regulacji w zakresie bankowości centralnej i rynków finansowych

W ramach procesu konsultacji projektów krajowych oraz unijnych aktów prawnych EBC wydał w kwietniu pięć [opinii](#). Trzy z nich dotyczą regulacji litewskich: w sprawie zarządzania kryzysowego; w sprawie podmiotów prowadzących wymianę walut oraz w sprawie monitorowania stosowania ratingów kredytowych przez uczestników rynku. Dwie pozostałe to: opinia w sprawie niezależności banku centralnego Słowenii oraz opinia w sprawie operacji dotyczących rumuńskich rządowych papierów wartościowych.

5. Europejski Urząd Nadzoru Bankowego

5.1. Raport Europejskich Urzędów Nadzoru dotyczący czynników ryzyka dla systemu finansowego UE

Dnia 2 kwietnia Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (*European Banking Authority, EBA*) opublikował [raport](#) dotyczący kluczowych czynników ryzyka występujących w sektorze finansowym UE. Raport został przygotowany przez Wspólny Komitet Europejskich Urzędów Nadzoru³ (*Joint Committee of European Supervisory Authorities*), zidentyfikowano w nim następujące czynniki ryzyka:

- słabe i niestabilne ożywienie gospodarcze w krajach UE;
- niestabilne otoczenie polityczne i niepewne perspektywy ekonomiczne niektórych gospodarek wschodzących, w ostatnim czasie związane również z konfliktem na Ukrainie;
- poszukiwanie przez inwestorów wyższych stóp zwrotu (*search for yield*) w związku z utrzymywaniem się niskich stóp procentowych;
- możliwość nagłego wzrostu rentowności obligacji na rynkach globalnych;
- potencjalne pogarszanie się standardów prowadzenia działalności przez instytucje finansowe (np. nieprawidłowości przy ustalaniu stawek referencyjnych);
- wzrost ryzyka wynikającego z niedoskonałości infrastruktury rynku finansowego oraz systemów obrotu instrumentami finansowymi;
- ryzyko operacyjne związane z infrastrukturą informatyczną.

Raport nie zawiera szczegółowych informacji dotyczących poszczególnych państw członkowskich UE, zatem nie odzwierciedla odmiennej specyfiki kształtowania się różnych rodzajów ryzyka we wszystkich krajach UE. Sformułowane w raporcie wnioski należy odnosić do UE jako całości.

5.2. Scenariusz szokowy do testu warunków skrajnych sektora bankowego

Dnia 29 kwietnia EBA opublikował [dokumenty](#) związane z testem warunków skrajnych sektora bankowego⁴, w tym szczegółowe założenia [scenariusza szokowego](#)⁵, które mają kluczowe znaczenie przy ocenie wrażliwości banków na czynniki ryzyka. Scenariusz został rozpisany na lata

---

³ Wspólny Komitet odpowiada za koordynację działań Europejskich rzędów nadzoru, mającą zapewni międzysektorową spójność nadzoru. W jego skład wchodzi: Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EBA), Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) oraz Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA).

⁴ Zestaw opublikowanych dokumentów składa się m.in. z założeń metodologicznych testów warunków skrajnych, scenariusza bazowego KE oraz założeń scenariusza szokowego, przy czym przedmiotem prac zarówno EBA, jak i Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ESRB) były przede wszystkim założenia scenariusza szokowego.

⁵ Na stronie ESRB i EIOPA opublikowano dokumenty dotyczące testów warunków skrajnych sektora ubezpieczeniowego.

2014–2016. Przedstawiono w nim zakładane odchylenia wskaźników makroekonomicznych i finansowych od scenariusza bazowego, przygotowanego przez KE. Scenariusz bazowy przewiduje wzrost PKB w roku 2014, 2015 i 2016, i tak:

- w strefie euro średnio o odpowiednio 1,2%, 1,8% i 1,7%,
- w UE średnio o 1,5%, 2,0% i 1,8%,
- natomiast w Polsce o 2,9%, 3,1% i 3,5%.

W 2016 r., dla scenariusza szokowego, odchylenie PKB w dół od poziomu założonego w scenariuszu bazowym wyniosłoby: 6,6% (średnia dla strefy euro), 7,0% (średnia dla UE) i 7,6% (w Polsce). Różnica ta byłaby najniższa dla Cypru (3,7%), a najwyższa dla Chorwacji (13,6%).

Z kolei w przypadku bezrobocia scenariusz bazowy zakłada kształtowanie się tego wskaźnika w strefie euro (w odpowiednich latach) średnio na poziomie: 12,0%, 11,7% i 11,3%, natomiast w UE średnio na poziomie: 10,7%, 10,4% i 10,1%. W Polsce dla lat 2014–2016 zakłada się bezrobocie na poziomie: 10,3%, 10,1% i 9,1%. Z kolei scenariusz szokowy przewiduje w okresie objętym badaniem wzrost bezrobocia w strefie euro średnio do 12,3%, 12,9% i 13,5% oraz dla UE średnio do 11,3%, 12,3% i 13,0%. Szacowany wskaźnik bezrobocia w Polsce w scenariuszu szokowym wynosi w latach 2014–2016: 11,2%, 13,4% oraz 13,9%.

Założenia scenariusza szokowego przewidują, że po uwzględnieniu efektów drugiej rundy ceny nieruchomości byłyby w 2016 r. niższe od cen obliczonych według scenariusza bazowego: w strefie euro średnio o 19,2%, a w UE średnio o 21,2%. W Polsce różnica ta wynosiłaby 25,4%, czyli więcej niż średnia strefy euro i UE, jednak niewiele mniej niż np. we Francji (26,6%). W Polsce taki spadek cen nieruchomości jest bardzo mało prawdopodobny. Największa różnica pomiędzy cenami obliczonymi dla obu scenariuszy wystąpiłaby w Rumunii (33,7%), a najniższa w Estonii (7,8%).

Dla krajów Europy Środkowo-Wschodniej, w których obowiązuje płynny kurs walutowy, przewidziano dodatkowy czynnik ryzyka – deprecjację waluty krajowej w stosunku do euro. W Czechach, Chorwacji oraz Rumunii założono deprecjację w wysokości 15%, natomiast w Polsce oraz na Węgrzech – w wysokości 25%. Przy obliczaniu wpływu deprecjacji na gospodarkę tych krajów nie uwzględniono kanału handlowego i efektów związanych ze wzrostem konkurencyjności eksportu.

Publikacja wyników testów planowana jest na koniec października 2014 r.

6. Inne

6.1. Propozycja Polski w sprawie utworzenia unii energetycznej

Dnia 23 kwietnia premier Donald Tusk, podczas rozmów z przewodniczącym Rady Europejskiej, przedstawił [propozycje](#) utworzenia unii energetycznej, która uniezależniłaby europejski rynek energetyczny od dostawców zewnętrznych. Powyższa propozycja dotyczy realizacji sześciu założeń:

- utworzenia europejskiej instytucji odpowiedzialnej za zakup gazu dla wszystkich państw członkowskich UE;
- wzmocnienia mechanizmu gwarantującego solidarność między państwami członkowskimi na wypadek odcięcia dostaw energii;
- dofinansowania rozbudowy infrastruktury energetycznej w maksymalnie przewidzianym wymiarze (do 75% środków budżetowych UE);
- pełnego wykorzystania dostępnych w Europie źródeł paliw kopalnych (węgla oraz gazu łupkowego);
- eksport gazu i ropy do UE spoza Rosji, np. z USA lub Australii;
- zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego UE oraz sąsiadom UE poprzez wzmacnianie wspólnoty energetycznej powołanej w 2005 r. przez UE oraz osiem wschodnich państw sąsiednich.

Koncepcja utworzenia unii energetycznej była również przedmiotem rozmów premiera Donalda Tuska: 24 kwietnia z prezydentem Francji oraz 25 kwietnia z kanclerz Niemiec.

6.2. Sprawozdanie z czwartego przeglądu II programu dostosowań gospodarczych dla Grecji

Dnia 25 kwietnia KE opublikowała [sprawozdanie](#) z czwartego przeglądu II programu dostosowań gospodarczych dla Grecji. Raport przedstawia obserwacje przedstawicieli KE, EBC i Międzynarodowego Funduszu Walutowego, którzy odwiedzili Grecję cztery razy: 16–29 września 2013 r., 28 października – 8 listopada 2013 r., 2–15 grudnia 2013 r. i 24 lutego – 17 marca 2014 r. Eksperti zauważyli, że greckie władze od czasu publikacji ostatniego raportu w lipcu 2013 r., mimo opóźnień, poczyniły znaczne postępy we wdrażaniu reform strukturalnych. W 2013 r. Grecja osiągnęła założone cele fiskalne i wypracowała nadwyżkę na rachunku obrotów bieżących w wysokości 0,7% PKB. W sprawozdaniu podkreślono jednak, że sytuacja ekonomiczna kraju jest nadal trudna, a sukces programu będzie zależał w dużej mierze od sprawnej realizacji różnorodnych reform strukturalnych, mających wesprzeć ożywienie gospodarcze i wzrost zatrudnienia.

Przedstawiciele KE, na podstawie wyników raportu oraz zakładając dalsze zaangażowanie władz greckich, zarekomendowali wypłatę kolejnych transz pomocy dla Grecji ze środków Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (*European Financial Stability Facility*, EFSF), początkowo przewidzianych na IV kwartał 2013 r. i I kwartał 2014 r.

6.3. Raport z jedenastego przeglądu programu dostosowań gospodarczych dla Portugalii

Dnia 25 kwietnia KE opublikowała szczegółowy [raport](#) z jedenastego i zarazem przedostatniego przeglądu programu dostosowań gospodarczych dla Portugalii, który odbył się w Lizbonie w dniach 20–28 lutego. Przedstawiciele KE, EBC i Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) stwierdzili, że władze portugalskie z konsekwencją wprowadzają konieczne reformy strukturalne i fiskalne, a realizacja programu przebiega zgodnie z planem. Eksperti podkreślili, że większość wskaźników potwierdza ożywienie gospodarcze zaobserwowane w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy. W IV kwartale 2013 r. tempo wzrostu gospodarczego Portugalii ukształtowało się na poziomie 1,6% rdr, co jest jednym z najlepszych wyników wśród krajów strefy euro. Z kolei deficyt budżetowy w 2013 r. wyniósł 4,9% PKB, tj. o 0,6% mniej niż przewidywano.

Zatwierdzenie raportu umożliwi wypłatę kolejnej transzy pomocy w wysokości 2,5 mld EUR (w tym 1,6 mld EUR ze środków UE i 0,9 mld EUR ze środków MFW), co z dotychczas udzielonym wsparciem stanowi 97% przewidzianej przez program pomocy finansowej dla Portugalii.

Zapowiedzi wydarzeń w maju

- 5 maja   publikacja wiosennych prognoz gospodarczych Komisji Europejskiej
- 6 maja   posiedzenie Rady ECOFIN
- 13–14 maja   posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)
- 22 maja   posiedzenie Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)

Autorzy

Komisja Europejska – M. Gąsior, M. Szcześ, R. Żak

Rada Unii Europejskiej - M. Michalik

Parlament Europejski – M. Michalik, M. Szcześ

Europejski Bank Centralny – A. Górską, M. Michalik

Europejski Urząd Nadzoru Bankowego – M. Migąła

Inne - M. Gąsior, M. Szcześ

Kalendarz wydarzeń w maju – A. Górską, M. Migąła

Redakcja

A. Górską, Wydział Integracji Europejskiej DZ

Źródła

Przegląd opracowano na podstawie informacji dostępnych na stronach internetowych: Komisji Europejskiej, Rady UE, Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Banku Centralnego, Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego oraz Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego.

---

www.nbp.pl

